2011

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Courant verschijnt te Amsterdam, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5,00; buitensteden ƒ 6,00; franko door het geheele Rijk. ...en, *Gelden*, enz. franko te adresseren aan het Bureau ...Courant.

ZATURDAG, 3 DECEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 2 December.

...weede Kamer gaat in de begrooting van Bin... Zaken met langzamer schreden voort, dan ...s in andere hoofdstukken gedaan heeft. Zij heeft ...teren niet het einde bereikt van dit 5de hoofd... waarover zij nog heden zal beraadslagen.

...t. 80 worden door de heeren Zijlker, Schim...inck van der Oye, Elout, Slicher van Dom... van Lijnden en Rijnders verschillende werken ...enbaar nut aan de regering ter ondersteuning ...len. De minister antwoordt dat hij hoopt voor ... van Delfzijl naar Appingadam in het volgende ...ene bijdrage te zullen kunnen vragen, maar de ... mag niet al de kosten van onderhoud van de... op zich nemen. Omtrent den weg van Gelder... naar Overijssel en verder naar Duitschland geeft ...uststellende verzekeringen. Ook de belangen van ...-Vlaanderen worden door hem voor oogen ge... De minister hoopt dat later eene ondersteuning ...gemeente Sluis tot aanmoediging van handel en ...aart zal kunnen worden verleend. Eindelijk dat ... der Waal, waarop door den heer van Lijnden ...ewezen, houdt de aandacht der regering bezig. ...staat intusschen daaromtrent verschil van gevoelen ... de deskundigen.

...de VIIe afdeeling (*onderwijs*) lokt eene merkwaar...redevoering van den heer Groen van Prinsterer ...diskussie uit over het hangend vraagstuk van de ...ng van het onderwijs, welke redevoering voor ...ten opzigte van het lager onderwijs van groot ge... ...partijhoofd als poli... leider der anti-revolutionnairen zich had doen ken... ...s een man van vertrouwen. Nu integendeel de ...de redenaar sinds lang door twijfelachtige uit...ingen, door dubbelzinnige reserves en door ver...nde wendingen zich eene pozitie gemaakt heeft, ... men niet kan of mag bouwen, nu gaat er veel ... van de waarde van zijne verklaringen, die wij ... verre zijn van gering te schatten. Tot onze ...ing stuiten wij reeds in den aanvang zijner ...ering op eene nieuwe, en wij moeten het be... door ons volstrekt niet verwachte stoute wen... 't Is mogelijk een schrijffout; want wij zien daar, ... de heer Groen, die sinds jaar en dag op par... verbeteringen aandroug, thans, nu die zijn toe... plotseling verklaart, dat hij die niet meer vraagt. ...looven dat de heer Groen zich zelven en zijne ...schaadt als hij zoo ligtvaardig omspringt met vor...n, die eerst gebruikt schenen als middelen om ...en tot een belangrijk doel, en die, wanneer zij ... worden in 't werk gesteld, met versmading wor...geworpen, als hadden zij slechts gediend tot midde... oppositie, die thans onbruikbaar zijn geworden. Op ...ertrouwen kan men hij dergelijke wijze van han... aanspraak maken? Men stoot daarmeê vriend en ... van zich af. Is dat behendigheid? Is dat waar...?

... nu ter zake.

...nderzoekt, wat nu reeds, niet eens nog door ... wetten (hij vraagt ook die niet meer) maar ... bestaande wetten en verordeningen voor het on... zou kunnen worden verrigt naar den zin en ...er wetten en verordeningen. Hij behandelt op ...in

... *bijzonder lager* onderwijs. Hij wenscht daar... gevolgd te zien het voorbeeld van den afgetreden ... Thorbecke, wiens cirkulaire en wiens begin... op dat stuk hoogelijk prijst.

...het *openbaar lager* onderwijs. Hij onderzoekt ...ande

...e de bedoelingen zijn der anti-revolutionnaire ... wenscht (thans wel te verstaan, maar tot hoe ... vraag mag niet onbescheiden heeten.) Zij ...in 't ooghouding van de regten der Kerk naar ...en der verschillende gezindten, gelijk die zich ...rschillende godsdiensten openbaren. Het is ...end.

...men van het ministerie verlangt en verwacht. — Geene staatskommissie. Daarin heeft de heer Groen volkomen gelijk. — Maar erkenning door het gouvernement, dat de *gemengde* school *fakultatief* zij. De geest der wet van 1806 ja heeft vereeniging van gezindheden op de scholen *ondersteld*, maar het voorschrift is christelijke opleiding. Dus geen wering van bijbel, van volkshistorie, van het christelijk element op de openbare volksschool. Waar de splitsing mogelijk is, moet zij plaats hebben. Wij hebben volkomen vrede met deze outwikkeling van de wet van 1806, ofschoon zij misschien naar de geschiedenis en de letter beoordeeld tot eenigen twijfel zou kunnen grond geven; wij nemen daarmeê vrede, onder ééne voorwaarde, dat waar splitsing van kinderen niet mogelijk is, daar niet, onder voorwendsel van christelijk onderwijs, aan de israelitiesche, of katholieke, of luthersche jeugd, enz hervormd christendom, orthodox-gereformeerde, Dortsche-anti-revolutionnaire geschiedenis worde geleerd. Zonder deze voorwaarde zou de wet van 1806 en de Grondwet van 1815, 1840 en 1848 eene leugen zijn, en met de regten der andersgezinden den spot worden gedreven. Wij verlangen geene *dupe* te zijn en zouden 't niet verdragen, als men poogde door zulke taktiek ons geloof en onze regten te verkorten.

c. de hoofdlijnen waarop de partij de aandacht der regering vestigt.

1°. geen scheuring van onderwijs en opvoeding.

2°. de opvoeding zij christelijk

3°. en die christelijkheid worde niet aan den Staat ter beoordeeling overgelaten, maar getoetst aan den eisch en de behoeften der gezindheden;

4°. de geheele regeling legge zoo weinig mogelijk dwang op. Ook dit laatste is behartigenswaard, mits, (met den heer Groen is het noodig altijd voorwaarden te stellen) mits die vrijheid niet misbruikt kan worden, om door den invloed van een kerkgenootschap eene gevreesde openbare school te doen ontaarden in eene school van eene bepaalde godsdienstige gezindheid;

III°. het hooger onderwijs. Hier kunnen wij den heer Groen niet langer volgen. Het is eene verschil van huishoudelijken aard onder de Protestanten zelven over de vraag of en in hoeverre de regering verpligt is, bij de benoeming van hoogleeraren in de theologie aan de akademiën te letten op de verschillende rigtingen die zich in de hervormde gezindte vertooonen. De heer Groen beweert, dat het gouvernement daarop letten moet. Hij werd daarin natuurlijk ondersteund door den heer van der Brugghen. En er valt niet aan te twijfelen of in de zitting van heden zullen met bestrijders van deze meening ook nieuwe verdedigers onder de vrienden opstaan. Wij blijven daar buiten, omdat de zaak ons in geen enkel opzigt aangaat.

Intusschen, het verdient opmerking, dat de heer Groen van deze diskussie gebruik heeft gemaakt, om zijn extra parlementairen strijd over zijne beginselen met dr. Fruin en den heer van Reesema in het parlement te behandelen. Dat is ongepast en volstrekt niet te dulden. Heeft de heer Groen een pennestrijd uitgelokt, hij verdedige zich in zijn blad, en des noods door brochures en zoo hij wil door folianten. Maar zijn pennestrijd in het parlement over te brengen, de Tweede Kamer te misbruiken tot reinigingsplaats, waar hij de wonden tracht te zuiveren hem toegebragt op het terrein van een wetenschappelijken strijd, dat is niet alleen tegen de orde, dat strijdt tegen alle gevoel van bescheidenheid en tegen de waardigheid der plaats, waar men de eer heeft te spreken, niet als bestreden schrijver van verschillende werken, maar als volks vertegenwoordiger.

De heer Groen eindigt met de betuiging dat hij 1. geen reaktie vraagt. Dat is een doekje voor het bloeden. 2. in zijn betoog indachtig is geweest aan het regt van allen. Zal hij 't ook daarbuiten blijven? 3. en niets heeft gevraagd dan hetgeen met billijke wenschen overeenkomt; dat wij willen hopen.

De heer Groen heeft in dit gansche betoog maar eene zaak vergeten, namelijk dat zijne wenschen, die hij doet voorkomen, als waren zij van zijne partij uitgegaan, afkomstig zijn van katholieken oorsprong, waaraan de heer Groen ze ontleend heeft, zonder zulks met een enkel woord aan te geven. Dat is niet geheel overeenkomstig de billijkheid. De heer Groen weet immers, dat de voornaamste zijner wenschen door de Katholieken waren uiteengezet en verdedigd vóór dat de heer Groen zich ooit op het terrein had vertoond.

Ten slotte biedt hij nog aan de regering een wenk en een steun, zoo als hij die gewoon is te geven aan alle ministeriën, die hij een voor een heeft helpen ondermijnen. Hij meent, dat de »vrienden" voor het ministerie zoo al niet een *onmisbaar*, dan toch een *bruikbaar* element zijn. 't Zal weldra nog moeten blijken wat daarvan is. 't Begin en 't slot van zijne redevoering van gisteren althans, waren niet geschikt om die bruikbaarheid, veelminder om die onmisbaarheid te bewijzen, laat staan te bevorderen.

Den heer Groen is in de zitting van gisteren door niemand antwoord gegeven. Dat zal waarschijnlijk van daag komen.

Na hem behandelde de heer Boscha met onderwijs tevens kunsten en wetenschappen, en vindt daarin steun bij de heeren Gevers en van Lennep. Hij wil de regeling van het hooger onderwijs. Hij tracht aan te toonen, dat men tot dus verre stelselloos is te werk gegaan. Hij verlangt bij de akademie van wetenschappen bijvoeging van de vakken van geschiedenis en wijsbegeerte, en acht eene goede sterrewacht te Leiden noodzakelijk. De heer van Lennep daarenboven zou gaarne de vakken van geschiedenis en taal scheiden, om voor ieder vak een professor benoemd te zien.

Daarmeê kwam de heer van Goltstein aan de beurt, die, om het ver verstreken uur, heden zal spreken.

In de *Revue Contemporaine* van 31 Oktober komt een opmerkelijk artikel voor van den heer Lherminier, over de Katholieke Kerk, over Spanje en over Balmès. De schrijver wijst aan hoe Spanje zijn grootheid en zijn glorie alleen verschuldigd is aan zijn opregt en onwankelbaar vasthouden aan het katholiek geloof; voorts toont hij hoe hoog de katholieke volkeren boven de protestantsche staan, en slaat eindelijk een blik op Balmès, den uitstekenden godvruchtigen geleerde, de roem onzes tijds, die zijn vaderland en het Katholicismus met zijn doorwrochte geschriften heeft verheerlijkt.

Het artikel van den heer Lherminier moet te meer de aandacht trekken, indien men weet, dat de schrijver eertijds behoorde tot dat heirleger van dwazen en goddeloozen, die, hetzij uit onkunde en verbijstering, hetzij uit verachtelijke beweegredenen des gemoeds, er zich een eer van maken, de Katholieke Kerk te honen en te lasteren. De ernstige loop der gebeurtenissen, de noodlottige uitkomsten der menschelijke wijsheid en waanwijsheid in de laatste tijden alom gezien, hebben op het gemoed van den heer Lherminier een diepen indruk gemaakt, en hem gebragt tot de erkenning der waarheid, gelijk die alleen in de Katholieke Kerk en nergens elders buiten haar, onverdeeld en in vollen glans wordt gevonden.

Men hoore thans hoe de heer Lherminier, na over Balmès en diens geloof te hebben gesproken, de volgende vraag opwerpt en haar terstond ook beantwoordt.

»Zou Europa gelukkiger en grooter geweest zijn zoo in de XVIe eeuw, de katholieke eenheid niet beroerd was geworden? Balmès voedt hieromtrent niet den minsten twijfel. »Verbeelden wij ons voor een oogenblik — zegt hij — dat het protestantismus niet ter wereld gekomen was, en bouwen wij op den grondslag dezer hypothese, eenige gissingen omtrent den waarschijnlijken loop der gebeurtenissen.

»In de eerste plaats, al de krachten en al het genie, die Spanje moest aanwenden om zich te verzetten tegen de godsdienstoorlogen die op het vasteland ontstonden, had het ten koste kunnen leggen aan de nieuwe wereld. Met Frankrijk, de Nederlanden en Engeland zou zulks eveneens het geval zijn geweest; deze natien, hoewel verdeeld, hadden eenige schitterende voorbeelden kunnen geven. Zoo haar invloed op de nieuwe landen zich krachtdadig en als uit een middelpunt had geopenbaard, zouden zij ze alsdan geen leven hebben

ingestort; alvermogend genoeg in zijne vaart om zich door niets te laten weerhouden? Verbeeldt u dat alle havens, van de Baltische Zee tot aan de Adriatische, hunne missionarissen hadden uitgezonden naar het Oosten en het Westen, gelijk Frankrijk, Spanje, Portugal en Italië zulks deden; verbeeldt u, dat alle de groote steden van Europa zoo vele middelpunten waren, waar de menschen zich vereenigden, waar de stoffelijke middelen ter bereiking van dit groote doel werden verzameld; verbeeldt u, dat al die missionarissen hetzelfde beoogden, en beheerscht waren door dezelfde gedachte en van denzelfden ijver voor de uitbreiding van hetzelfde geloof zich ontvlamd gevoelden; verbeeldt u dat zulks zoo geweest ware, hoe zoude de een den ander niet erkend hebben als zijn medearbeider aan hetzelfde gemeenschappelijke werk, als onderworpen aan een en hetzelfde gezag, op wat plaats zij elkander ook mogten ontmoeten. Gevoelt gij nu niet dat op die wijze de christelijke godsdienst de beslissendste zegepralen zou behaald hebben?" — Er behoort moed en kracht toe om zoo met open vizier op de lofredenaars van het Protestantismus los te trekken. Deze schrijven aan de hervorming de verdienste toe van Europa gereorganizeerd te hebben en aan de politieke en moreele kracht een verjeugdigd leven te hebben bijgezet; Balmès daarentegen verwijt haar de Europeesche maatschappij gevoelig verzwakt te hebben, door haar beurtelings in twee verschillende rigtingen te werpen, die beide even verderfelijk waren, te weten de dweepzucht en de onverschilligheid.

»Door de uitlegging der H S aan de onbeperkte vrijheid van ieders eigen inzigt ter prooi te geven, meende het protestantismus de rede vrij te maken en te veredelen, maar wierp haar juist in den afgrond der zotste en schuldigste dwalingen. Hieromtrent is het getuigenis der historie niet te weerspreken, zoodat een protestantsch schrijver, o'Callighan, aangehaald door Balmès, op dien grond tot het besluit is gekomen, dat de Bijbel zonder uitleggingen of aanteekeningen, niet geschikt is om door de groote menigte te worden gelezen. o'Callighan voegt er bij, dat het meerendeel van het menschelijk geslacht zich vergenoegen moet met zijne onderrigtingen te ontvangen van anderen en dat het niet in staat is om tot de bronnen der wetenschap te naderen.

»De dweepzucht brengt de onverschilligheid voort. De afkeer die de dweepzucht te regt aan zoo vele geesten inboezemt brengt ze tot twijfeling of onverschilligheid in godsdienstzaken. Ziedaar een ander gevaar 't welk zoo noodlottig geacht werd dat vele protestanten, met name de beroemde Leibnitz, er op uit waren eene verzoening te bewerken tusschen de Reformatie en de Katholieke Kerk. Het plan was wijs maar onuitvoerbaar. De strijd kon zoo plotseling niet worden afgebroken, en eerst moesten, gelijk de uitkomst het heeft doen zien, al de gevolgtrekkingen der nieuwe beginselen in het niet terug keeren. Op het oogenblik zijn ze nog niet uitgeput.

»Onder de beproevingen die de Katholieke Kerk had te verduren, schroomt Balmès niet op te tellen de moeijelijkheden, die haar verwekt, de strikken, die haar gespannen werden door het Jansenismus. Wij zullen hem niet tegenspreken (1), wanneer hij ons de Jansenisten vertoont, gelijk zij achter eene gekunstelde zedigheid en achter eene valsche nederigheid, hun huichelarij en hoogmoed vermommen. In waarheid zij maken zich schuldig aan een verderfelijken opstand, die sektarissen welke zich steeds Katholieken blijven noemen, terwijl zij den Paus en de Kerk de gehoorzaamheid opzeggen, — en voortgezwerpt door een geest van nieuwsbejag, toch zonder ophouden zich beroepen op de oude tucht en op de oude leer. In den openlijken opstand van sommige ketters en scheurmakers is ten minste nog iets moedigs, iets openhartigs, dat hun nog een soort van edelaardigheid bijzet; maar wij weten niets verachtelijker en gevaarlijker dan die haat tegen het gezag, die zich een masker van onderwerping voorbindt, dan die huichelarij die zich beroemt getrouw te wezen, ten einde met des te beter gevolg ongehoorzaam te kunnen zijn, en die voor het gezag te gelijk een verradelijke kniebuiging en eene hatelijke verwensching ten beste heeft.

»Maar om tot het protestantismus terug te keeren. Het was boven alles een beginsel van ontbinding, en dit negatief beginsel moest alle dogmatische meeningen overleven, die in den beginne zich in zijn boezem den oorlog verklaarden. Wanneer men thans die ontbindende natuur in verband brengt met de behoeften die op dit oogenblik door de Europeesche maatschappij gevoeld worden, en die zoovele smartelijke ondervindingen en vernederende misrekeningen hebben ten gevolge gehad, moet men tot het besluit komen dat het niet voor het protestantismus is weggelegd, zoo veel angst tot bedaren te brengen en aan de volkeren die opbouwende verzekering te geven welke de ongewaardeerde belooning is van een stellig geloof.

»Dan hierin ligt de triomf van het Katholicismus, en Balmès wijst het aan. Hij legt er zich op toe aan te toonen, dat zoo men een punt zoekt, waaruit een licht vermag uit te stralen dat de wereld beschijnt, een denkbeeld sterk genoeg om de geesten te hereenigen, het Katholicismus zich terstond met al die en nog meer voordeelen aanbiedt, en Hij vraagt waarom, na de barbaarschheid beschaafd te hebben, het ook die nieuwe glorie niet deelachtig zou kunnen worden van de beschaving te reinigen; ze te wasschen van hare vlekken en haar onder eene magtige eenheid te verbinden. Zonder vermetel in de toekomst te grijpen, maakte Balmès, die nu zes jaren geleden schreef, de gelukkigste voorteekenen op uit de vorderingen, die het Katholicismus in de verschillende landen maakt. En alles wat sedert dien tijd is voorgevallen, geeft het ons niet telkens nieuwe bewijzen ter bevestiging der veronderstellingen van den Christen en van den denker?"

(1) Ook wij niet, die nog onlangs de onder ons zwervende en meer dan half verdorde jansenisten den rol hebben zien spelen, die ze hier wordt toegeschreven. Hoe dapper hebben zij zich geweerd, in het straatrumoer van April. Daarom worden zij dan ook luid geprezen door de Groninger tactie, en in stilte door de „vrienden".

Men schrijft ons uit 's Hage, 1° December:

»Van elke goede, ja zelfs soms van de beste zaak, is misbruik te maken. De periodieke drukpers, welker verhevene roeping, eerlijk vervuld, in het algemeen belang hoogst weldadig werkt, wordt soms schandelijk misbruikt, tot voldoening van onedele driften. Een sprekend bewijs kwam mij daarvan heden onder de oogen. Ik kan niet nalaten, met een paar woorden aan mijn gevoel van verontwaardiging, door de lezing van dat insidieus stuk opgewekt, lucht te geven.

»Het *Journal du Limbourg*, heeft kunnen goedvinden, om een' van de beste volksvertegenwoordigers, den heer van Wintershoven, afgevaardigde uit Maastricht, *indirekt* te beschuldigen. Het *Journal du Limbourg* beweert, dat de heer v. Wintershoven, zoude hebben getracht van den minister van Justitie, een betrekking in zijne provincie te bekomen; waarschijnlijk die van advokaat-generaal, ter vervulling der plaats, opengevallen door de benoeming van Mr. Borret tot Staatsraad. Het *Journal* beweert wijders, dat de minister van Justitie later aan dien afgevaardigde *eene andere betrekking zoude hebben aangeboden.* Zoowel het een en het ander is een kwaadaardige leugen, en zal gewis door *de onafhankelijke drukpers* naar waarde worden beantwoord.

»De vertegenwoordiger uit Limburg staat zoowel in zijne provincie als hier in de rezidentie te hoog aangeteekend, zijne eerlijkheid is te zeer verheven boven dergelijke lastertaal, dan dat iemand, wie dan ook gewigt zal hechten aan die lage middelen, om zijn naam in verdenking te brengen.

»Het *Journal* bewijst daarenboven eene slechte dienst aan den minister van Justitie, en de geheele toedragt dezer zaak getuigt van eene *onhandigheid*, welke men alleen van een blad kan verwachten, dat niet meer in staat is om regt door zee te gaan.

»Met de opname dezer regelen zult gij mij zeer verpligten."

Men leest in de *N. Rott. Courant* het volgende:

Door eene vriendelijke hand zijn wij in staat gesteld het volgende belangrijke en omstandige verhaal van de schipbreuk van het aan den Kinderdijk te huis behoorende barkschip *J. C. J. van Speyk*, kapt. J. Noltee, mede te deelen, waaromtrent wij in ons nommer van 15 dezer, onder de rubriek *Scheepstijdingen*, reeds met een enkel woord melding maakten.

Den 13 Oct. — dus vangt de schrijver aan — verlieten wij met een ligte Z. O. koelte de reede van Solleboll, om onze reis (van Archangel) naar Rotterdam te aanvaarden en zagen den volgenden morgen, ten 6 ure, de kust van Rusland aan onze stuurboordzijde, op ongeveer 5 mijlen afstand; de wind was in dien tusschentijd tot een dubbeld gereefde marszeilskoelte toe genomen.

Op den middag van den 14 October peilden wij den hoek van Voronoff, in het N. O. t. O. met een aanhoudenden stijven wind, hooge moeijelijke zee en zwaar stampend schip; des namiddags ten 5 ure peilden wij den vuurtoren van Moschowitz-eiland in het Z. O. ½ Z. op een afstand, naar gissing, van 5½ mijl, met opwerkende lucht in het N. W. en motregen. Ten 5½ ure werd overal gemaakt om te wenden, uithoofde de lucht zeer dik was en ook om de banken van Orlofka, welke wij in den nacht niet wilden passeren. De ekwipage was nog niet aan het dek of wij gevoelden dat het schip stootte; men draaide onmiddelijk het roer aan lij, doch het schip weigerde; op dit oogenblik deed het nog twee zware stooten, en toen wij de pompen peilden, werd er reeds zes voeten water in het ruim bevonden.

De ontsteltenis was algemeen; men hoorde naar geen kommando meer; het gejammer, het geroep: »wij vergaan!" van de ekwipage was akelig; men riep maar om bijlen, om de sjorrings van de booten te kappen, daar die nog onze eenige hoop waren. De kapitein en ik deden ons best het volk te overtuigen, dat het gehuil en gejammer niets baatte, maar dat wij de handen moesten uitsteken, om ten minste ons leven te [illegible] en dat dit alleen kon gebeuren door te pompen, [illegible] anderen takels moesten opbrengen om de booten bu[illegible] boord te zetten, en zoo ze dat niet deden, het [illegible] zeker was, dat wij binnen een uur met man en m[illegible] naar den kelder gingen. Dit vond dan ook weerkl[illegible] en men pompte met alle magt. Wij hielden ver[illegible] voor den wind af.

Ik wilde nog eens naar beneden gaan om op de k[illegible] te zien, of wij met den koers, dien wij nu stuurde[illegible] ook nog verder kwaad konden, doch verbeeld u m[illegible] schrik, in de kajuit stond reeds drie voet water — begreep ik, dat er niets meer aan te doen was, w[illegible] schuwde den kapitein, dat, wilden we niet allen [illegible] drinken, wij het pompen moesten staken en zien [illegible] we zoo spoedig mogelijk met allen man de booten [illegible] ten boord kregen. Wij draaiden dan ook bij. Het [illegible] streken we de giek, doch zoodra die te water kw[illegible] kwam er tevens eene hevige stortzee, die haar om[illegible] telde, de vanglijn losrukte en helaas! onzen 2[illegible] stuurman medenam, dien ik voor mijne oogen m[illegible] zien verdrinken, zonder er iets aan te kunnen d[illegible] dat was al één van de drie booten weg. Toen b[illegible] wij de middelboot te water, die gelukkig buiten b[illegible] kwam, met een matroos er in, om deze van het s[illegible] vrij te houden. Nu moest de groote boot nog bu[illegible] boord; doch verbeeld u onze ontsteltenis, naauwe[illegible] waren de takels uitgehoekt, of een, dito zee, al[illegible] onze giek weggeslagen had, raamde de barkas zoo[illegible] tegen het schip aan, dat deze stuk sprong en on[illegible]delijk zonk.

Het gejammer, de wanhoop, ontstaan door het d[illegible] beeld van op het oogenblik te zullen verdrinken, [illegible] verschrikkelijk; het geroep buiten boord van den [illegible] troos die in den sloep was: »het schip zinkt! het s[illegible] zinkt! komt menschen, komt in de boot, of het i[illegible] laat!" was ijsselijk; allen liepen dan ook achteruit [illegible] in de eenige overgeblevene boot te komen, zoodat [illegible] op het laatst met den kapitein en nog twee matro[illegible] alleen op het schip was; doch toen het volk bu[illegible] boord begon te roepen: »kapitein! stuurman? [illegible] spoedig, of wij snijden de vanglijn los!" begonnen [illegible] toch ook om ons leven te denken en gingen in de b[illegible] Naauwelijks waren wij in de boot, of de bootsman s[illegible] de vanglijn los en de boot geraakte van het schip [illegible] Toen waren er nog twee mannen aan boord; onze [illegible] velen, ons smeeken om ook die twee menschen te [illegible] den, waren vergeefs; wij kregen ten antwoord: »b[illegible] twee verdrinken dan alle zestien." Dat was 's avon[illegible] ten acht ure op den 14 Oktober.

Daar zaten wij nu; in eene kleine boot met zes[illegible] man, schier zonder eten, zonder drinken, geene k[illegible] deren dan die wij aan hadden; en dat in eene f[illegible] koude (op cirka 70° N. Br. met harden wind en [illegible] hevige, hooge zee; slechts eene enkele dwarsche [illegible] en wij waren allen er om koud geweest.

Na verloop van een kwartier uurs zagen wij het sc[illegible] zinken en dachten met smart aan de beide achter[illegible] bleven matrozen, wel wetende hoe spoedig het misschi[illegible] ook met ons gedaan konde zijn. Zoo bragten wij [illegible] nacht door, die niet ligt uit mijn geheugen zal ga[illegible] Elk oogenblik den dood voor oogen; doch het was n[illegible] besloten bij het Opperwezen, dat wij zouden verga[illegible] Met het aanbreken van den dag zagen wij land en stu[illegible] den er op aan; wij landden gelukkig, en na de b[illegible] op strand gehaald te hebben, beraadslaagden wij wat [illegible] doen. Waar waren wij? wij wisten het niet. Wij h[illegible] den geen kaart, geen kompas en zagen niets dan [illegible] sneeuwde bergen, dor, woest en onbewoond. Geen e[illegible] wat moest er van ons worden? Wij besloten om [illegible] strand langs te loopen; doch daar het water wass[illegible] was en er eene felle branding stond, waren wij [illegible] noodzaakt de bergen op te klimmen. Boven zijnde, [illegible] pen wij een geruimen tijd berg op, berg af, tot [illegible] wij voor een rivier kwamen. Eene boot hadden wij n[illegible] om ons over te zetten, en het ijs was nog niet s[illegible] genoeg om er over te kunnen loopen; wij liepen [illegible] rivier langs, in de hoop van spoedig bij menschen [illegible] komen. Alzoo geraakten wij al dieper en dieper [illegible] land in; daarbij begon het zoo geweldig te sneeuw[illegible] dat er binnen korten tijd meer dan drie voet snee[illegible] lag. Kompas hadden wij niet, zon of maan zagen [illegible] niet, zoodat wij niet berekenen konden of wij ten n[illegible] den, oosten, zuiden of ten westen gingen; soms za[illegible] wij half onder water, daar wij door de sneeuw [illegible] zien konden of wij op land of in een moeras w[illegible] Om kort te gaan, zóó hebben wij vier dagen en n[illegible] ten rondgezworven, zonder eten, zonder dak, w[illegible] kleederen en in eene felle koude; van tijd tot tijd [illegible] pen wij een uur in de sneeuw. Bij dit alles kwam [illegible] dat er onder ons waren, die niet verder konden; [illegible] ondersteunen konde men niet, want wij waren ze[illegible] blijde, dat wij het nog op de been konden houde[illegible] hen achter te laten kon ook niet, want dan waren [illegible] in korten tijd bevroren. Dit droevige lot hielden [illegible] hun voor oogen, en dan gaf de wanhoop hun n[illegible] kracht om zich voort te slepen.

(*Wordt vervolgd.*)

plaatselijke cholera-kommissie alhier zijn op 30 aangegeven 1 lijder en *geen* overleden.

De plaatselijke kommissie van geneeskundig toevoorzigt te Rotterdam, is op 30 November aangegeven: cholera-lijders.

Volgens een berigt van Zr. Ms. consul-generaal te Alexandrië, van 17 November jl., heeft de Egyptische regering het verbod van uitvoer van granen en peulvruchten in zoover gewijzigd, dat die uitvoer toegestaan is wat betreft de granen die zich thans in de pakhuizen der Europesche kooplieden daar ter stede bevinden.

Dit quantum wordt berekend op ongeveer 250,000 (circa 15,000 last) doch verder blijft alle uitvoer verboden.

Z. M. heeft eervol ontslag verleend aan de heeren: P. J. ... en D. P. Oppedijk, als rekenmeesters der kontributie van Wijmbritseradeels cum annexis zeedijken; en benoemd: tot dijkgraaf van den Auvergnepolder, Noord-Brabant, den heer ... Volkers; tot tweeden gezworen van den Oud-Gillispolder, Noord-Brabant, den heer G. Dankers; tot hoogheemraden van het Oudeland van Althena, Noord Brabant, de heeren O. A. de Jong en B. A. van der Colff; tot buitengewoon heemraad in het polderdistrikt de Marsch, Liedewaard, Gelderland, den heer H. van de Poll; tot ... in den Weipolder onder Ooltgensplaat, Zuid-Holland, de heeren J. Hobbel en A. van Weel Dz.; tot ... Zijpe- en Haze-polder, Noord-Holland, den heer J. Kruyer; tot heemraad van den polder het Hoorn-Nieuwland op Texel, Noord-Holland, den heer A. Spigt; tot hoogheemraad aan den Lekdijk bovendams, Utrecht, den heer F. de Ridder; tot dijkgraaf van den Lekdijk bovendams, Utrecht, den heer Mr. J. H. C. van Hengst; tot ... gedeputeerde bij de vijf deelen Zeedijken kontributie binnendijks, Friesland, den heer Jhr. U. J. H. van Beyma thoe Kingma; tot dijks-gedeputeerde bij de vijf deelen kontributie buitendijks, Friesland, den heer J. A. Hibma; in het bestuur van Wijmbritseradeels zeedijken, Friesland, tot gedeputeerden, de heeren J. A. Visser en H. Oneides; tot ... volmagten, de heeren R. J. Veldhuis, J. IJkema, M. ... stra, A. J. Breeuwsma en H. L. Nauta, en tot rekenmeesters, de heeren: J. Wouters, A. H. Tromp, J. ten ... van Gouggrijp, J. W. Oppedijk en E. W. van Popta; tot lid van de direktie van het Tienkarspelen Zijlvest, Groningen, den heer A. A. Maarsing.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Donderdag, 1 December.

In deze zitting is opgemaakt de lijst van drie kandidaten ter vervulling van de vakature ontstaan in de Algemeene Rekenkamer. Op die lijst zijn geplaatst de namen der heeren P. J. Bachiene, inspekteur der registratie en domeinen in de provincie Zeeland, oud-lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal te Hontenisse; J. J. Pfister, direkteur der registratie en domeinen van Zuid-Holland te 's Gravenhage; H. M. van Ek, koopman en assuradeur te Amsterdam, vroeger ambtenaar bij het Departement van Koloniën, laatst boekhouder bij de Nederlandsche Handel-maatschappij.

De Vergadering heeft de beraadslaging voortgezet over hoofdstuk V der Staatsbegrooting (*Departement van Binnenlandsche Zaken*) en de onder-artikelen tot en met 81 achtervolgens goedgekeurd.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 1 Dec. De nieuwstijdingen betreffende de Oostersche aangelegenheden zijn op het oogenblik zonder eenig belang. Het blijft steeds de vraag of de Turken er toe zullen overgaan Kalafat te ontruimen. Bij voortduring blijft men spreken van nieuwe onderhandelingen door tusschenkomst der vier groote mogendheden. Er zou namelijk eene konferentie worden belegd en Rusland en Turkije zouden uitgenoodigd worden hieraan deel te nemen, ten einde beider belangen gehoord, overwogen en in het reine konden gebragt worden. Inmiddels zouden Frankrijk en Engeland in beraadslaging zijn getreden, ten einde naauwkeurig de grenzen, de voorwaarden en de maatregelen eener algemeene interventie in de Oostersche quaestie te bepalen.

De *Pays* verwerpt het denkbeeld van een wapenstilstand en zegt: Deze geruchten, zoo dikwijls bevestigd en weder tegengesproken, blijken thans zonder eenigen grond te zijn. Immers aan den bevelhebber van het Turksche leger op de Aziatische grenzen zijn de stelligste orders gegeven, om de vijandelijkheden niet te staken. Een Turksch-Egyptisch eskader kruist langs de Aziatische kust en moet de operatien ten dienste staan.

— Naar luid eener dépêche uit Triest is de generaal Baraguay d'Hilliers met grooten luister door den Sultan ontvangen en heeft de Fransche gezant onbewimpeld te kennen gegeven, dat Frankrijk wel den vrede verlangt behouden, doch alleen op voorwaarde dat de zelfstandigheid en onafhankelijkheid van het rijk der Ottomannen gehandhaafd blijft. De Sultan heeft van zijn kant geantwoord, dat hij Rusland had uitgenoodigd de door hem wederregtelijk bezetten vorstendommen te ontruimen, en dat alleen ten gevolge van in gebreken blijven hier van, de strijd was begonnen.

— De hertog en de hertogin van Nemours benevens de hertog en de hertogin van Coburg hebben den 26 op het kasteel Frohsdorf bij den graaf van Chambord het middagmaal gebruikt.

MADRID, 30 Nov. De Senaat heeft den 27 in openbare zitting de lezing gehoord van eene ministriele boodschap, inhoudende om de vergadering te verzoeken zijn speciaal ontwerp aangaande de spoorwegen te mogen intrekken en te doen vervangen door dat van het gouvernement. Er heeft nog geen diskussie plaats gehad. De ministriele boodschap is, met toestemming van het kabinet, aan eene bijzondere kommissie in handen gegeven. Men is van oordeel dat het ministerie in deze aangelegenheid de meerderheid zal hebben.

ENGELAND.

LONDEN, 1 Dec. De katholieke bladen, zoo van Engeland als Ierland, geven een uitvoerig verslag van de vervolgingen, tegen de Katholieke Kerk in Baden aangerigt. Zij deelen de merkwaardige processtukken mede, die zij verrijken met eenige opmerkingen, waaruit blijkt met welk eene warme sympathie zij de eerbiedwekkende houding van den Aartsbisschop en zoo vele priesters, die om hun geloof zoo wreed worden vervolgd, gadeslaan en bewonderen.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 30 November. Uit Belgrado wordt van den 16 November aan de *Lloyd* geschreven:

Laatstleden zondag was onze stad op het punt van gebombardeerd te worden door de vuurmonden van het Turksche fort. Dat deze ramp is afgeweerd, hebben wij te danken aan de werkdadige tusschenkomst van den konsul-generaal van Oostenrijk. De pacha en de kommandant van het fort hadden aan het bewind van Servie verklaard dat zij niet langer konden dulden dat de konsul generaal van Rusland in zijn personeel hunne betrekkingen bleven vervullen.

Zij hadden er de verklaring bijgevoegd dat zoo genoemde personen zich niet binnen drie dagen verwijderden, zij de stad als oproerig zouden aanmerken en bombarderen. Te vergeefsch waren de pogingen van den vorst om den Pacha tot andere gedachten te brengen. Des Zondags was de vastgestelde tijd verloopen. Volgens christelijk gebruik liet de consul dien dag zijn vlag planten.

Des avonds bespeurde men eene groote beweging onder de troepen van het Turksche garnizoen, en ieder oogenblik verwachtte men de losbranding van het geschut. De Oostenrijksche konsul begaf zich naar het fort en wist den pacha te bewegen de stad te sparen, aangezien er zich zoo vele Oostenrijksche onderdanen bevinden. Des anderen daags lag de Russische konsul zijn betrekking neder, en de onderdanen van Rusland kwamen onder de bescherming van Oostenrijk.

— Er is alhier eene telegrafische depêche uit Buchareest ontvangen van 29 Nov., meldende, dat het Russische stoomschip *Wladimir*, als kruiser in de Zwarte Zee gezonden, te Sebastopol twee prijs gemaakte schepen heeft opgebragt, zijnde een Turksch gouvernementsschip met eene lading koper en het Egyptische oorlogsstoomschip *Perwazy Bahri* van 10 stukken. Dit laatste heeft zich krachtig verdedigd. De Russen telden twee dooden en twee gekwetsten.

KEULEN, 30 November. Het Domkapittel van Maintz, alsmede de geestelijkheid van het Dekenaat Alzey hebben adressen aan Z. H. W. den Aartsbisschop van Freiburg gezonden.

De geestelijken van het kapittel Höhgau hebben reeds vóór het uitbarsten van het kerk-konflikt, op den 30 September aan Z. H. W. den Aartsbisschop een adres gerigt, waarin zij hoofdzakelijk verklaarden dat de geestelijkheid in dat beslissend oogenblik zich niet mogt verschuilen achter eene onteerende onzijdigheid, of door een karakterlooze onverschilligheid een lagen vrede met de wereld sluiten.

— Te Weinheim (aan de Bergestraat) heeft de handeling der Badensche regering tegen de Katholieke Kerk het uitwerksel gehad om de katholieke christenen nog meer voor de zaak der heilige godsdienst te ontvlammen. De inwoners hebben niet alleen hun grijzen moedigen Bisschop innig lief, maar voelen zich tevens door zijnen apostolischen moed aangespoord, den voor de heilige zaak het martelaarschap niet schuwenden onverzaagden strijder door hunne gebeden te ondersteunen en door woorden en daden openlijke verklaring af te leggen van hunne overeenstemming met *zijne op klaarblijkelijk regt steunende enkel kerkelijke maatregelen.*

— Te Neckar-Gemund, bezocht den 23 Nov. een ambtenaar, den geliefden pastoor dier gemeente in de gevangenis en berigtte hem: dat van de regering bevel was ontvangen, de gevangenisstraf in een geldboete te veranderen, zoodat de gevangen ontslagen en hem f 10 boete werd opgelegd.

— Freiburg, 24 Nov. 's nachts 12 uur. De Badensche regering heeft besloten, al de gevangene geestelijken in vrijheid te stellen, en geene meer gevangen te nemen. Die maatregel, na al het gebeurde, kan niet nalaten veel verwondering te baren, en niemand had die verandering zoo spoedig verwacht. De volgende vragen stellen zich voor. Zou de Aartsbisschop hierdoor tot opheffing van den kerkelijken ban overgaan? Is het zoo verheugend besluit een gevolg van oneenigheid tusschen de leden der regering? Is het besluit aan de inmenging van andere Staten toe te schrijven? Misschien hebben de gevolmagtigden te Karlsruhe er op aandachtig gemaakt, dat door de gisting onder de Katholieken, namelijk van het meerendeel der bewoners van het land nog meer voedsel te geven, de wanordelijkheden, welke helaas! in Odenwalde hebben plaats gehad, rampzalige gevolgen konden hebben: en oproerigheid in een naburig land wil tegenwoordig geene regering. Het gerucht dat Oostenrijk den Aartsbisschop zijne bemiddeling zou hebben aangeboden, heeft volstrekt geen grond. Of Oostenrijk echter aan de Badensche regering, in behoorlijken vorm niet eenige voorstellingen heeft gedaan, dat is een andere vraag.

Ten aanzien van het medegedeelde antwoord van het ministerie van Binnenlandsche Zaken (zie de *Tijd* van gisteren) op het protest van den Aartsbisschop van Freiburg, betreffende de verdrijving der Jezuiten, moet het volgende bemerkt worden: Drie jaren geleden kwamen eenige leden van de Societeit Jezu als medehelpers in de verzorging der zielen in het land. 't Is voldingend bekend wat zij ter gerustelling der gemoederen en ter verheffing der godsdienst, de grondvest van het staatsbestaan, hebben bijgedragen. Zulks werd bovenal door onzen Opperherder erkend die hen mitsdien gastvrij innam. 't Is aan ieder bekend dat genoemde geestelijken evenmin hier een woonplaats hadden alsdat zij een gesticht als genootschap hebben gevestigd. Met verlof der policie verwijlden hier eenige Jezuiten en blijven nog hier ter zielverzorging. Het beweerde, op een berigt van den bekenden Burger steunende, dat de Jezuiten eene *blyvende instellingen* te Freiburg wilden vestigen is alzoo zonder grond. Het blijkt dan ook hieruit dat de goedkeuring der hooge regering daartoe niet noodig is. De eenige Jezuiten, die hier slechts tijdelijk verweilen, vallen mitsdien niet onder art. 1 en 4 van de ordonnantie van 4 Junij 1808, welke ordonnantien aan alle vreemdelingen die wegens geoorloofde zaken in het land verweilen, dezelfde bescherming als aan de inwoners verleenen.

Spiers, 24. Te Manheim is men op niets minder uit geweest dan om den verdienstelijken, voor de konservatieve zaak strijdenden redakteur van de *Pfalzer Zeitung*, Dr. Jäger te Ludwigshafen, waar men zijn signalement had, indien hij zich op dat Duitsch rijksgebied vertoonde, in hechtenis te nemen. Waarom? Omdat de *Pfalzer Zeitung* den moed had in de treurige Badensche quaestie het regt der Katholieken voor te staan, en onlangs deed bemerken hoe men thans de katholieke geestelijken beter in de gevangenis zal bewaken, dan in der tijd den heer von Struve. De belangstelling is hier zeer groot voor het lot der geestelijken in Baden, voor wie men hier begonnen is liefdegiften in te zamelen.

BELGIE.

BRUSSEL, 1 Dec. Alhier overleed in den ouderdom van 71 jaren, de deken van het korps diplomatiek bij het hof van België, de ridder Edgard Willem van Coopmans, kamerheer van Z. M. den Koning van Denemarken en gezant bij de hoven van Belgie en de Nederlanden.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 2 December.

ONDERTROUWD (1 Dec.): H. E. Pri... met J. E. de Jel, wed. J. de Verwer met H. B. Te Winkel.

GETROUWD (1 Dec): W. G. Lehman met D. Faber.

BEVALLEN (30 Nov.): A. Taakrunen, geb. Ter Meulen, Z. J. M. Stork, geb. Greeve, Z. C. ... van der Voort, geb. van Hall, D. G. Caarelsen, geb. de Jonge, D.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 2 Dec. Tarwe en Rogge zonder handel. Garst onveranderd: 112 ℔ Deensche f 273. Boekweit f 3 hooger: 125 ℔ Holst. f 273.

Op 9 vaten Olie in Dec. ek. 70½; Sept. en Oct. 67½ &. *Lijnzaad* een doen: 110/11 ℔ Memel f 9½; 111/12 ℔ Odessa f 330. *Raapolie* op 6/w. f 39, Vliegend f 37½; 1°. Mei etc. f 39; Sept. f 38; Oct. f 38; Dec. f 36½, ¼. *Lijnolie* op 6/w. f 30; Vliegend f 29½. *Hennepolie* op 6/w. f 37½. *Raapkoeken* per 1040 st. f 84, 86. *Lijnkoeken* per 104 st. f 41, 19.

SCHIEDAM, 1 Dec. Moutwijn f 18,50; Jenever f 23.—; Amst. Proef f 24,25, per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting.

DELFT, 1 Dec. Boter eerste kwaliteit f 53 a 55; tweede kwaliteit f 48 a 52.

ANTWERPEN, 1 Dec. *Koffij*. De markt blijft zeer vast. Verkocht 1045 balen Domingo.

Rijst. Heden zijn verkocht 500 vaten gepelde Aracan.

Suiker. Ruwe. Voor uitvoer zijn afgedaan 2000 matten Manilla en 800 kisten Havana.

Granen. Met weinig zaken en staande prijzen in Tarwe en Rogge.

LONDEN, 30 Nov. *Suiker.* Zoowel *Ruwe* als *Geraffineerde* met weinig omgang.

Koffij. Native Ceylon is zeer gezocht, tot 47 a 47 s. 6 d. voor goed ordinair. Plantage soorten mede in eene gunstige stemming.

Rijst. Geniet eene goede vraag, zoowel voor consumtie als voor uitvoer tot vaste prijzen.

Talk. De markt blijft ferm. Petersb. 56 s. 3 d. voor dadelijk.

Granen. Zonder omgang.

BORDEAUX, 28 Nov. *Voorloop.* 3/6 houdt zich op 134 fr. goed staande.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		1 DEC. 4½ u. gebl.	2 DEC. 4 u.			gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. a	2½ pCt.	61⅛	$61\frac{3}{16}$	a	61¼	
Dito Dito	3	73⅛	73⅛		73⅛	73¼
Dito Dito	4	$92\frac{1}{16}$	92⅛		92¼	
O. I. Leening 1844	4					
Amortis. Syndic.	3½	91⅜				
Handel-Maatschappij	4½					
Aand. Rijn-Spoorweg						
Aand. Holl. S. M.						
Obligatien						
BELGIE, Obligatien 1844						
Cert. bij de Belg. Bank	2½					
Dito bij Rotsch. en Volksv		49¼				
FRANKRIJK, Obligatien	3					
SPANJE Nieuwe	1	21⅜	$21\frac{7}{16}$		21½	
Dito	3	45⅝	46			
Dito Binnenl. à 6/m.		40¼	$40\frac{13}{16}$		41	
Coup. Bewijzen		5⅛	5⅛		$5\frac{7}{16}$	
Amortisable Schuld						
PORTUGAL te Londen	5	$35\frac{13}{16}$	36		36¼	36
Dito uitgestelde						
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	104	103⅝		103¾	
Dito Dito 1828 en 1829		102½	102¼			
Cert. bij d°. 1831 en 1833		94¼	94¼			
Dito [illegible]	4½	94⅛	95			
Dito bij *Hope*	4	83¼				
Dito bij *Stieglitz en C°.*		87⅞				
Dito bij id. 5de Serie	4					
Cert. te Hamburg	5					
Inschrijving in Assignat.	6					
Cert. van dito		69				
POLEN, Certifikaten	4					
Dito Aand. à fl. 500						
Dito met Lot. » 300						
AMERIKA, Bank-Actiën		4	$4\frac{7}{16}$			
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50	f					
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	$75\frac{11}{16}$	75⅝		$75\frac{11}{16}$	
Dito 1852						
Dito 1847	2½	39	39			
Dito 1851	2½	39	39			
Dito 1849	5	89⅞	90		90¼	
Ween. Bank bij *Goll en C°.*						
Dito	4		67			
Letter B	5	89⅞	90		90¼	
Aand. met Loting fl. 500	f					
Nieuwe dito » 250						
NAPELS, Cert. *Lam. en Bouwer*	5 pCt	98⅝				
BRAZILIE te Londen 1824	5		94⅝			
Dito Leening 1843	5	95¼				
PERU	4½	68⅞				
MEXICO Nieuwe	3	$22\frac{5}{16}$	23			
VENEZUELA à £ 100	3½					
GRENADA à £ 100	2					
Dito Uitgestelde		7⅛				
ECUADOR à £ 100		$3\frac{13}{16}$	$3\frac{13}{16}$			

Mexiko onbepaalde $22\frac{13}{16}$, ⅞.

Bij willige stemming was de handel in Hollandsche, Spaansche, Portugeesche en Oostenrijksche vrij levendig, de overige soorten leverden daarentegen niets bijzonders op.

Koers van het Geld: Beleening 3½ pCt, Prolongatie 4 pCt. Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	f $55\frac{9}{16}$	Livorno	2/m.	f 38⅝
»	zigt	» $56\frac{1}{16}$	Napels		» 83
Bordeaux	2/m.	» 55	Petersburg	»	» 1.85
»	1½/m.	» 55⅜	Weenen	6/w.	» 30
Madrid	3/m.	» 242	Augsburg	»	» 35⅜
Cadix	»	» 242	Frankfort	»	» 98½
Seville	»	» 239	Hamburg	2/m.	» 35⅛
Bilbao	»	» 240	»	zigt	» 35½
Lissabon	»	» 41	Londen	2/m.	» 11,35
Porto	»	» 41	»	zigt	» 11,65
Genua	2/m.	» 45¾	Rotterdam		» ⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 1 Dec. Belg. leen. 2½ pc. 53⅜, 1840, 1842 4½ pc. 96; 1852, —; Spanje 1—3 pc. $21\frac{3}{16}$; Binnenl. 3 pc. 41⅞; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 79½.

PARIJS, 1 Dec. Fransche 3 pc. 74.45; 4½ pc. 100.—; Spanje [illegible] Binnenl. 41¾; id. 1 pc. 21¾; Russen 4½ pc. —; Met. [illegible] Romeinsche Leening 1850 94¼.

MADRID, [illegible] Coup. [illegible] Spanje 3 pc. 42¾; 1—3 pc. $22\frac{1}{16}$; Cert. [illegible]

LONDEN, 1 Dec. Cons. kont. 94½ a —; op tijd 94½ a —; Braz. 97 a 99, [illegible] 81 a 83; 5 pc. 102 a 104; [illegible] 94 a 96; Den. 3 pc. Uitgest. 7¾ a —; Mexiko Nieuwe [illegible] 19¾ a —; N. 71 a 73; Uitgest. 50 a 51; Rusl. [illegible] Peru 4½ pc. (N.) 4½ pc. 98 a 99; Portugal 5 pc. — a — [illegible] —; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 22 a —; 3 pc. [illegible]

—; Coup. cert. 5¼ a 5½; Passive 4¾ a 5; Holl. 2½ pc. 63¼ a 62¾; id. 4 pc. 95¼ a 95⅝; Venez. — a —; Uitg. — a —; Wissel op Amst. f —.—; 3/m. —.—; Grieken 1824 — a —.

WEENEN, 1 Dec. Met. 5 pc. 92⅞; Bank-Aktien 1342; Loten fl. 250 —; Wissel op Londen 11.20, Zilver 15½.

BERLIJN, 30 Nov. Pruissen 3½ pc. 90½; Loten —; Rusl. Stiegl. 4 pc. 93¼; Pools. 4 pc. 85⅝; Loten fl. 500 88¼; Oost. Met. 5 pc. 80¾; Amsterdam zigt 142⅛, id. 2/m. 141⅛.

HAMBURG, 30 Nov. Rusl. Cert. 101; Den. 3 pc. 79; 5 pc. 96¼; Oostenrijk Met. 5 pc. 91; Spanje 1—3 pc. 20⅛; Binnenl. 3 pCt. 38; Mexiko 19.

FRANKFORT, 1 Dec. Met. 5 pCt. 79, W. Bank-Aktiën 1324; W. Loten fl. 250, —; Spanje 1 pCt. 21½; id. 3 pCt. 40¾; Wissel op Weenen 102.

SCHEEPSTIJDINGEN.

MAURITIUS, 18 Okt. Het schip 's Hertogenbosch, kapt. van der Praak, van Bat. n. Amst, is den 28 Sept. alhier lek binnengeloopen en bezig met lossen.

— Het schip Dankbaarheid aan de N. H. Ms. kapt. Kroll, van Bactam n. Rotterdam, alhier met schade binnengeloopen, is afgekeurd.

BINNENGEKOMEN:

BROUWERSHAVEN, 30 Nov. J. C. Viersema, Duiveland, Padang naar Rotterdam.

UITGEZEILD:

HELVOET, 1 Dec. H. H. de Boer, Elisa, Sierra. - H. N. Steen, Stephen Ampt, St. Ubes.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

SOERABAYA, Nestor Kijlè. 1163 p. Tabak, 5437 b. Rijst, 292 b. Koffij, 1934 st. Koehuiden, Spengler en Comp; 706 p. Tabak, Hope en Comp.; 78 legg. Arak, voor Rotterdam.

ROTTERDAM.

BATAVIA, Mary Catherina, Butler: 1322 kann., 1795 m. Suiker, Wm. Bunge en Comp.; 3100 b. Bindr., Order

ADVERTENTIEN.

Bevallen van een' *ZOON*, C. A. VAN TOMPUTTE, geliefde Echtgenoote van

J. B. H. BAX.

ROTTERDAM, 30 November 1853. (3499)

(3502) Heden morgen ten vier ure is alhier na langdurige ongesteldheid, doch tijdig voorzien geweest van de H. H. Sacramenten der stervenden, zacht en kalm ontslapen, de Heer ARIE REYNAARD, Landbouwer te Hazerswoude, oud nagenoeg 75 jaren, Weduwenaar van JACOBA KOOT.

De Uitvoerders van den Uitersten Wil,
A. VAN DER BURG.
J. H. ULJEE.

HAZERSWOUDE, 29 Nov. 1853.

(3505) Heden overleed tot diepe droefheid van mij, mijne kinderen en behuwdkinderen, in den ouderdom van 56 jaren en 10 maanden, mijn dierbare Echtgenoot WILHELMUS HENDRIKUS JANSEN, na voorzien te zijn geweest, van de H. Sacramenten onzer moeder de H. Kerk.

SCHIEDAM, 30 Nov. 1853.

Wed. W. JANSEN,
SMITS.

J. FEIJE en H. J. VAN OGTROP, Makelaars, zullen op Maandag den 19den December 1853, onder meerdere Perceelen, in het O. Z. Heeren-Logement te Amsterdam, des avonds na vijf ure, ten overstaan van den Notaris T. J. VAN RIET, verkoopen: Een extra kapitaal hecht, sterk en weldoortimmerd **WINKELHUIS, OPEN PLAATS en ERVE,** waarin een zeer gerenomeerde Affaire in PENDULES en HOROLOGIEN wordt uitgeoefend, staande en gelegen in de Kalverstraat, naast het Hoekhuis van de Taksteeg, in Buurt E. N°. 65. Te bezigtigen des Dingsdags en Donderdags, alsmede op den Verkoopdag van 9 [illegible] ure. De Veilkonditien liggen op den gewonen tijd [illegible] zage, ten kantore van bovengenoemden Notaris, [illegible] gracht bij *Felix Meritis.*

(3507) Wij hebben van al het moois, dat ST. NI-COLAAS in het Verkoophuis aangevoerd he[illegible] verscheiden Voorwerpen genoemd, die bij den e[illegible] oogopslag onze attentie trokken, maar er zijn nog meer, die evenzeer eervolle melding verdienen — [illegible] Cachets, Vouwbeenen, Papiermessen, Penhouders [illegible] gante Inktkokers van *papier maché*, rijk met paerl[illegible] ingelegd en fijne, zware Krisstallen; rijke, m[illegible] groteske, vreemde, bronzen en vergulde Inktko[illegible] schilpad Opsteekkammen, Armbanden en Ringen [illegible] en goedkoope Odeurdragers; porseleinen Beelden e[illegible] taisie Eijerschalen, rijk gedecoreerde Inktkokers, [illegible] koppen, Sigaren en Lucifersbekers, Serviesen, [illegible] *Têtes*, Bloemenhangers, Lampen en Tabakspotten [illegible] menigte mooije Presse Papiers, nette kleine zijde[illegible] rapluies voor Kinderen van 3 tot 3½ Gulden; [illegible] Homberdozen; kristal Theekistjes, vlugge en ele[illegible] Botervlootjes in mooije fijne kleuren en vruchten vor[illegible] Likeurstellen, Eijerstellen, Fruitschalen, Midden[illegible] ken, Kandelaars, Punschterrines, Bokalen, V[illegible] *Verres d'eau*, Blakers, Flacons, Presentglazen, [illegible] dels, enz.

In Kinderspeelgoed hebben wij veel nieuws, [illegible] vreemd als inlandsch; Vestingen en Bouwdoozen, [illegible] ken, Winkels, Keukens, Bruggen, Opticas, L[illegible] zen, Kleeddozen, Kaarten, Globes, Telluriums [illegible] vele andere nuttige Voorwerpen, Poppen, Solda[illegible] Wapens, Wagens, Kanonnen, Proppenschieters, n[illegible] bronzen Windpistolen voor de Vliegenjagt; ook de [illegible] kende goedkoope altijd mooije Prentenboekjes van [illegible] meest gevierde Auteurs en Kindervrienden.

De collectie Surprises is met een verrijkt, die zek[illegible] tot de attributen van St. Nicolaas behoort en waa[illegible] wij den Kindervriend uit Rotterdam bedanken, die [illegible] daarop opmerkzaam gemaakt heeft, het is eene lee[illegible] Surprise (eene tuchtroede) voor wie het aangaat, [illegible] niet van Berkenreis, die zijn zoo wreed, van Hutte[illegible] en van Heide; wij hopen voor de lieve Kleinen, [illegible] zij slechts als waarschuwing zullen dienen en ge[illegible] verdere toepassing vinden; van sommigen hebben [illegible] eene dubbele Surprise gemaakt en genoegzame rui[illegible] gevonden om een pleister op de wonde er in te [illegible] bergen.

(3504) Bij J. [illegible] te Amsterdam, zie[illegible] licht en is alom te bekomen à f 3.90.

VERGEET MIJ NIET

Muzen-Almanak voor 1854.

Onder Redactie van Ds. J. J. L. TEN KATE.

Met Portret van Mejufvrouw E. J. HASEBROEK [illegible]

Titelvignet en vijf Staalplaten.

BEVATTENDE BIJDRAGEN IN PROZA EN POËZIJ van de voornaamste Nederlandsche Dichters en Prozaschrijvers.

(3478) Bij J. A. VAN BELLE te Rotterdam is uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

EPISTELEN EN EVANGELIEN, zoo als d[illegible] zelve door het geheele jaar onder de H. Mis gelez[illegible] worden, vertaald door J. STAFFORD, R. K. Pastoor [illegible] Haarlem. Op nieuw nagezien, verbeterd en vermeerderd door B. HOFMAN, R. K. Pastoor te Amsterdam. Prijs . . . . . f 1.5[illegible]

(3503) Bij C. VAN DER POST JR., te *Utrecht*, *en verder alom te bekomen:*

GESCHIEDENIS DER KRUISTOGTEN.

DOOR

J. SPORSCHILL.

In 2 Dln. met 12 STAALPLATEN en eene Kaart.

à f 4.80 in plaats van f 9.00.

Deze zoo belangrijke Geschiedenis der krijgshaftige Volksverhuizing uit het *Westen* naar het *Oosten*, en [illegible] den strijd der *Christenen* tegen de *Saracenen*, die het Kruis met voeten traden, vindt men hier zoo getro[illegible] als sierlijk medegedeeld. De zoo rijken Inhoud wordt nog opgeluisterd met 12 keurige gravures, ieder op [illegible] zelve een meesterstuk, voorstellende:

Paus URBANUS *te Clermont.* — *Bestorming van Jerusalem.* — *Krooning van Koning* BOUDEWIJN I. [illegible] *Koning* LODEWIJK *bij Laodicea.* — *Keizer* MANUEL *als Wondarts.* — *Ontwijding van het* HEILIGE KRUIS. [illegible] *Barbarossa's Ondergang.* — RICHARD LEEUWENHART. — *Kruistogt der Kinderen.* — *Intogt te Damiate.* [illegible] *Pelgrimwijding van* LODEWIJK *den Heilige.* — *Patriarch* NICOLAAS.

Voorzeker nimmer werd eenig werk, de keurige en kostbare uitvoering in aanmerking genomen, zoo goed[illegible] koop aangeboden.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.